

Tidligere i Tidsskriftet

Katter fanger mus, kvinner vil behage

Vil kanskje ikke vi menn behage? spurte genetikeren Otto Lous Mohr (1886–1967) i Tidsskriftet 1935 (s. 576–80). Dette var opptakten til en løssluppen og fornøyeelig dispuTT mellom Mohr, psykiateren Ragnar Vogt (1870–1943) og hygienikeren Carl Schiøtz (1877–1938). Det var Mohr som begynte.

Kvinnens hjertensgode, edle behagetendens

«Et spørsmål til professor Vogt fra professor Mohr.

I professor Schiøtz' tildrelesforelesning i Tidsskriftet nr. 6 finner man følgende definisjon av instinktet hentet fra professor Vogts bok *Medisinsk psykologi og psykiatri*: «Instinktet defineres som følger (Vogt): «Enkelte former av handling er felles for samtlige normale eksemplarer av den samme art, katter fanger mus, høner ruger, kvinner vil behage.Sådan artmessig, nedarvet reaksjon betegnes som instinktiv.»

(...)

Man gnir sig i øinene. Selv en skarpskodd tenker som professor Vogt kan altså i en lærebok fremkomme med et så fordomsbetonet utsagn som det av mig ovenfor understrekede. Jeg ser bort fra den *l a p s u s c a l a m i* at kvinnen betegnes som en art, og jeg spør: Vil kanskje ikke vi m e n n behage? Vil ikke professor Vogt, og jeg, og professor Schiøtz behage? Jeg tenker vi får innrømme det.

(...)

Svar til professor Mohr. Fra professor Vogt.

Professor Mohr retter, såvidt jeg forstår, 3 anker mot mig:

Punkt 1. At jeg betegner kvinnen som en art.

Punkt 2. At jeg omtaler behage-trangen som en utelukkende kvinnelig egenskap.

Punkt 3. Samt at jeg ved punkt 2 viser fordomsfullhet og fornærmer kvinnen.

(...)

Ad 2. Da der ved montering av den psykiatriske klinikk var truffet bestemmelse om, at patientenes senger skulde males hvite, trakk en ungdom i mitt hus den slutning, at pleierskenes senger skulde males mørke. Naturligvis inneholdt den trufne bestemmelse (om farven på patient-sengene) i n t e t om, hvad farve de øvrige senger skulde ha – om de også skulde være hvite, kanskje ikke fullt så hvite, kanskje sorte, o.s.v.

Det forbauser mig at en skarpskodd tenker som professor Mohr kan argumentere på lignende antitetisk vis.

Mitt utsagn innebærer dog en hentydning i den retning, at kvinner gjennomgående har s t ø r r e tendens til å ville behage enn menn. Er den opfatning uriktig?

(...)

Ad 3. At det skulde være en fornærmelse mot kvinnen å tillegge henne denne hjertensgode, edle behage-tendens forekommer mig rett ufattelig. At et overmål av behage-trang: «behage-syke» – som ethvert overmål er av det onde, blir en sak for sig.

(...)

Når jeg allikevel i den nye (stensilerte) utgave av min lærebok har sløifet det omtvistede eksempel, så er grunnen den, at «behaget» er sterkt overgrodd av kulturelle, miljøbestemte overlag. Den i n s t i n k t i v e k j e r n e blir så å si næsten overdekket. (...) Når høns og kvinner omhandles på samme linje blir det til, at kvinner på en fornærmelig vis sidestilles med høns – og det er jo slett ikke mitt ønske å bidra til sådan villfarelse.»